

THEMA WOORDWIJS

Waar blijft Hij nou....?

J. Wesseling

Het liedje moet waarschijnlijk ergens op zolder liggen. In een oude multomap uit m'n tienerjaren. Maar ik moet de zolder hoognodig opruimen. Ik weet op dit moment niet eens precies waar ik zoeken moet.

De tekst van het lied raakte een gevoelige snaar bij me. Hard, wreed, bijtende spot. Het lied stak de draak met het christelijk geloof. Met woorden uit de Bijbel: 'waar blijft Hij met zijn komst? Er verandert toch niks in de loop der eeuwen.' Niets nieuws onder de zon.

Bijtende spot

Ik herkende de woorden uit 2 Petrus 3: in de laatste periode van de wereldgeschiedenis zullen er spotters komen, die zeggen: 'waar blijft de belofte van zijn komst?' Ik hoorde ze via de luidsprekers van mijn radio. De spot sneed door mijn ziel. Op dat moment voelde ik ineens: mijn geloof in de Here Jezus Christus was me dierbaar. Zijn terugkeer (te zijner tijd!) gaf zin aan mijn bestaan. Als puber al, al was ik me dat vaak nauwelijks bewust.

Het is een jeugdherinnering van zo'n 25 jaar geleden. Sindsdien hoorde ik de spot nooit meer zo openlijk en zo bijtend uitspreken. Maar dat betekent niet dat de spot is weggestorven. Integendeel. Laat de spot niet zo hard uitgesproken worden, ze wordt wel aan alle kanten uitgestraald. Het is de levenshouding aan het worden, vandaag. Ik probeer de sfeer om me heen te proeven; ik adem de lucht in van mijn omgeving. Ik leef er middenin. Met mijn lieve kinderen.

Maar ik schrijf in de rubriek Woordwijs. We willen ons niks wijs laten maken door een spottende omgeving. We willen leven in de werkelijkheid, die God ons openbaart. Dat is pas de echte werkelijkheid. Voor ons en onze kinderen. Reken maar dat Hij komt...!

Onberekenbaar

Moeten wij in de eindtijd grote dingen verwachten? Ik heb de neiging om meteen te zeggen: helemaal niet. De Bijbel zegt vooral dat de terugkeer van Jezus Christus een complete verrassing zal zijn. Niet zozeer het feit van de verschijning als wel het moment van binnenkomen in onze dampkring.

Christenen hoeven dus niet raar op te kijken wanneer alles bij het oude lijkt te blijven. Er is niets nieuws onder de zon, als het erop aankomt. Wat dat betreft, hebben de spotters gelijk. Het leven gaat gewoon door alsof er niets aan de hand is, net als in de 120 jaar waarin Noach de ark in elkaar timmerde (Mat. 24:37v). Het leven onder de zon draait voor ongelovigen om je levensonderhoud, het aangaan en verbreken van relaties (met voor velen van hen een overmatige nadruk op seksualiteit), werk, ontspanning en zoveel mogelijk genieten: 'eten en drinken, huwen en ten huwelijk genomen worden'. Met alles wat daaraan vastzit. Onverstoorbaar leven mensen door. De gelovige Noach werd recht in zijn gezicht uitgelachen. Daar hoeft je niet raar van op te kijken.

Maar je moet er ook niet vreemd van opkijken wanneer volkomen onverwacht onze Heer zichtbaar zijn intrede doet. Even plotseling als een bliksemflits door de lucht schicht (Mat. 24:27).

De terugkomst van onze Heiland blijft alle eeuwen door onberekenbaar. Moeten we niet eerst nog spectaculaire dingen verwachten in Israël? Moet niet eerst nog dit... of dat...? Eerlijk gezegd heb ik de neiging daar heel terughoudend op te reageren. Wat de HERE allemaal nog van plan is, weet ik niet. Maar ik zou niet durven zeggen dat Christus pas terugkomt, wanneer eerst Israël zich voor een groot deel bekeert. Dat zou van de wederkomst toch iets maken van: het kan nog wel even duren. Terwijl de Bijbel juist alle nadruk legt op de permanente verwachting. Voortdurend op de uitkijk staan, dat is de houding die de Geest ons bijbrengt. En vanuit die houding in alle nuchterheid gewoon je taak blijven uitvoeren, die God je in handen geeft. Als ik wist dat Christus morgen terug zou komen, dan zou ik vandaag nog een appelboom planten, zei Luther.

Aan de ene kant kun je dus zeggen: niets wijst op een spoedige terugkeer. Tegelijk moet je zeggen: alles wijst erop dat Jezus Christus in aantocht is. De voortekenen bedriegen ons niet.

Voortekenen

Terwijl ik dit schrijf, is de aardbeving in Turkije een 'hot item' in het nieuws. Het gericht zoeken naar overlevenden is vandaag gestaakt. Alles is gericht op het voorkomen van besmettelijke ziekten en opvang van de daklozen. Alle energie en

aandacht wordt opgeëist door de traumaverwerking. Dat zal nog tientallen jaren duren.

Ik zie de beelden van de rellen op Ambon nog op m'n netvlies. Christenen vrezden voor hun leven, wanneer de fanatieke moslims erin slagen de blokkades te slopen en hun wijken binnen te dringen.

Een verwoestende orkaan heeft huisgehouden in Amerika. Wanneer het laatste bericht over een dreigende hongersnood ergens in Afrika echt tot mij doordrong, weet ik niet precies meer. Het was vast niet lang geleden. In Kosovo beginnen de kruitdampen op te trekken. Het ene massagraf na het andere wordt opengelegd. Achter elk lichaam zit een levensverhaal. En een nieuw trauma voor nabestaanden.

Het zijn de voortekenen: 'bloed, vuur en rookdampen' (Hand. 2:19). Oorlogen en nieuwsberichten over oorlogen; verdrukking voor christenen; hongersnoden; aardbevingen. Nu hier, dan daar. Dat is het begin van de weeën, zegt mijn Heiland (Mat. 24:6v). Ze kondigen zijn komst en de geboorte van een nieuwe wereld aan. De voortekenen zijn er al. Onmiskenbaar. De laatste dagen zijn allang begonnen.

Beproof de (tijd)geest

Ik wil vanuit een iets andere invalshoek naar mijn eigen tijd kijken. Onlangs kreeg ik een korte schets van onze cultuur toegestuurd van de EO.

In Nederland is sprake van volksbrede afval van de levende God, las ik. God is weg; en Hij wordt niet eens gemist. Kenmerkend voor onze samenleving is, dat mensen zich *autonoom* voelen. Ze bepalen zelf wat goed en kwaad is. Wat ik denk, vind, voel, is beslissend. Voor mij persoonlijk tenminste. Gevolg: enorme problemen voor de mensen die leiding moeten geven. De maatschappij wordt stuurloos.

Een tweede kenmerk: *individualisering*. Ieder voor zich; onafhankelijk van de ander. Wie me in de weg zit, trap ik opzij. Mensen kiezen voor zichzelf, maar worden ook al meer op zichzelf teruggeworpen. Gevolg: uitholling van gemeenschapszin; koestering verdwijnt; liefde verkilt; vereenzaming neemt toe.

Een derde kenmerk: het *zoeken van genot* en snelle behoeftebevrediging (hedonisme). Je leeft maar één keer. Dus streef naar rijkdom, luxe, lekker eten. Jongeren geven per maand f 225,- uit aan uitgaan, make-up, cd's en cadeaus (christelijke jongeren f 25,- minder). Gevolg: plichtsgevoel en zelfopoffering moeten wijken voor persoonlijk genot.

Het was voor mij alsof ik de cultuurschets las van Paulus' dagen (2 Tim. 3:1v; Rom. 1:18v, m.n. vanaf vs. 29). De liefde zal verkillen; de wetsverachting toenemen, zegt Christus (Mat. 24:11).

Wij worden opgeroepen de geesten te beproeven (1 Joh. 4:1); zeg maar: te keuren, te wikken en te wegen (vgl. Rom. 12:1,2). En daarna zul je je houding moeten bepalen. Ja, wel midden in de wereld, maar niet van deze wereld.

Waakzaam

Welke houding neem je als christen in? Allereerst roept Christus ons vaak op tot waakzaamheid. Wakker blijven, je ogen goed openhouden en je niet in slaap laten sussen. Dat betekent dat je een open oog hebt voor je eigen tijd. Voor de gevaren en de uitdagingen. Maar het wil vooral zeggen dat je continu blijft uitkijken naar de binnenkomst van de Here Jezus Christus. Dat bepaalt je leven, dat geeft je bestaan richting, een doel. Gods kinderen willen niet aardgericht en aardsgesind leven, maar Christus-gericht en hemelgezind (vgl. Fil. 3:19v).

Kennelijk is versuffen een reëel gevaar; ik lees in de Bijbel nogal wat gelijkenissen over niet goed voorbereid zijn, in slaap vallen, te veel opgaan in het leventje hier en nu. Als je in slaap valt, komt de inbraak van een dief als een hoogst onaangename verrassing. Wie zijn ogen open houdt en leeft in het licht van Gods werkelijkheid, zal niet overvallen worden door de terugkeer van zijn Heer. Het moment is onverwacht. En ergens toch ook weer niet. Je wist van tevoren dat het elk moment kon gaan gebeuren. Toch?

Volharding

Als tweede kenmerk van de christen in de eindtijd zou ik willen noemen: volharding. Uithoudingsvermogen. Een veelzeggend woord, vind ik dat. Je bent als christen geoefend. Je wordt door de soms moeilijke omstandigheden gestaald (Rom. 5:3v); je weet van volhouden. De reis door de woestijn is bepaald geen ontspannen en luxueus snoepriseje, integendeel. De reis kan zwaar vallen; er worden aanvallen op de kerk uitgevoerd; de verleiding is groot om de moed op te geven en je enthousiasme over het beloofde land te verliezen. Ik zinspeel op de Hebreënbrief. Die brief trekt de les uit de woestijnreis van het oude Israël.

Laten wij met volharding de wedloop lopen, die zich voor ons uitstrekt (Hebr. 12:2). Het christenleven is geen aangename wandeling, maar een soms afmattende wedstrijd. We zijn opgenomen in de strijd tussen Christus en zijn tegenstander; tussen de nakomelingen van Eva en satan.

Ons overkomt niets vreemds, wanneer gelovig volhouden moeilijk valt. De hele Hebreënbrief is een en al aansporing en

bemoediging. Een teruglopende motivatie, wegebbend enthousiasme, moeiten in de kerk: het kan allemaal veroorzaken dat geloven je zwaar gaat vallen en de reis door de woestijn je te lang duurt.

Volharding: de Geest van Christus staat ons bij. Wij zijn lotgenoten van onze Heiland (vgl. Hebr. 3:1,6,14). Wanneer wij delen in zijn lijden, zullen we ook delen in zijn verheerlijking.

Samen

Een derde karaktertrek van een christen in de eindtijd lijkt mij, dat hij of zij gemeenschapsgericht is. Het zal een steeds grotere uitdaging worden om als christenen waar te maken dat geloven in Jezus Christus je tot een ander mens maakt. Ook als het de geest van individualisme betreft. Wij leven niet voor onszelf, maar voor de Here. En dus ook voor de gemeenschap die Hij op aarde vormt in de eendracht van het echte geloof.

Het aantal kerkverlaters neemt ook onder ons toe. Lauwheid wordt gesignaleerd. Gebrek aan enthousiasme. Aan onderling meeleven. Aan gemeenschapszin. Blijkbaar is het gevaar van geloofsafval reëel. Ook dat is niet iets van vandaag of gisteren. De Hebreënbrieff spooft ons aan elkaar goed in het oog te houden: 'ziet toe dat niemand van u door een ongelovig hart afvalt van de levende God' (Hebr. 3:12v). Let erop dat niemand zich laat misleiden door de zonde. Laten we op elkaar acht geven en elkaar aanvuren tot liefde en goede werken.

Dat opletten begint dicht bij huis: bij je eigen hart. Bij je man of je vrouw; je kind, je broeder of zuster in de kerk. Toelevan naar de terugkeer van Jezus Christus doe je samen. Uitkijken naar de beloofde toekomst vraagt om diepgaande gesprekken. Om een peiling van wat er leeft in je eigen hart. En in dat van een ander. Elkaar aansporen niet te vertragen en in de woestijn te verzanden, wordt noodzakelijker, naarmate we de dag dichterbij zien komen.

Dat vraagt om gemeenschapszin. Om liefde voor de kerkgemeenschap van Christus. Om open en gelovige gesprekken. Om concrete levensheiligung.

Heiliging

De wereld kent en begrijpt ons vaak niet meer. Wie zijn toevlucht zoekt in de ark van de kerk, wordt gemakkelijk uitgelachen. Of meewarig aangekeken. Maar wij weten dat we straks de Here Jezus zullen zien en dat we Hem gelijk zullen wezen (1 Joh. 3:1v). En wie deze hoop koestert, reinigt zich, zoals Christus rein is.

De drie karaktertrekken van onze hedendaagse cultuur laten kerkmensen niet koud. Mijn hart is ook vatbaar voor individualisme. Mijn hersens gaan ook gemakkelijk mee in het 'autonome' denken. Mijn zintuigen voelen zich zomaar heel voldaan wanneer ze grenzeloos kunnen genieten.

Uitkijken naar de terugkeer van onze Here brengt met zich mee dat je wilt toegroeien naar zijn beeld. Je maakt niet zelf uit wat goed en kwaad is, maar je laat je de wet voorschrijven door God. Hij weet wat het beste voor je is. Gods richtlijnen bevorderen je geluk: het zal je wél gaan (o.a. Deut. 6:3, 18 en 24). Je wilt niet leven voor jezelf, maar voor de Here Jezus Christus en zijn gemeenschap van heiligen. Niet genotzucht beheerst je diepste motieven, maar het verlangen om Christus te volgen. Ook wanneer dat zelfverloochening en strijd met zich meebrengt. Wie zijn leventje hier zoekt, zal het verliezen. Wie het toevertrouwt aan Jezus Christus, zal het echte leven heus wel vinden.

Hechten of vechten

Een voorbeeld. Mijn verre voorvader in het geloof Abraham. Een schoolvoorbeeld van je niet willen hechten. Hij had natuurlijk ook de roepstem van God kunnen negeren. Hij had de toekomst van God kunnen laten voor wat die was om zich te settelen in Kanaän. Hij had ook kunnen terugkeren: je weet tenslotte wat je hebt; niet wat je van God krijgt. Toch: Abraham gelooft. Hij stelt zijn vertrouwen op de Heer zijn God; want in zijn hand ligt heel zijn levenslot.

Hij hecht zich niet aan deze wereld; want zijn levensreis heeft als reisdoel de stad van God. En zijn nieuwe wereld. Een burger van de hemel voelt zich een vreemdeling op aarde (Hebr. 11:8,9,13v). Een reiziger; een trekker op doorreis.

Ik zie Mozes. Wat had hij een fantastisch leventje kunnen krijgen aan het hof van Farao. Hij had alles kunnen krijgen wat zijn zondig hartje begeert: luxe, vrouwen, aanzien. Het zou hem aan niets ontbreken. Hij kiest voor God. Hij neemt de smaad van Christus op zich. Hij trekt met de kerk de woestijn in. Met alle problemen en verdriet, die dat met zich meebrengt. Hij gelooft. In God. En zijn gouden toekomst.

De Geest hecht hem aan Jezus Christus; zo leert hij gehoorzaam te strijden. Om zodoende te overwinnen.

Eerst geloven, dan zien

Wat laten wij als christenen zien? Hoe gaan we om met mensen die bij de dag leven? Hoe anders ben ik in vergelijking met mensen die zich wel hechten aan deze wereld. Die daarin opgaan, consumeren wat ze kunnen, eten en drinken en vrolijk zijn, want morgen is misschien de dag. Sterfdag.

Ik ben nog een 'teken des tijds' vergeten. Het viel mij op dat de Here Jezus een heleboel voortekenen opnoemt. Met als

laatste: het evangelie zal in de hele wereld worden gepredikt. Dat geweldige nieuws vraagt om geloof. Een geloof dat van volhouden weet. Een geloof dat zich in de woestijn geen zand in de ogen laat strooien, maar klaarwakker en alert blijft. Wakkere christenen: 'laten wij de belijdenis van wat wij hopen onwankelbaar vasthouden. Want God die het ons allemaal beloofd heeft, is getrouw' (Hebr. 10:23).

Getuigen van de hoop die diep binnen in je leeft, dat is toch ook typerend voor een christen in de eindtijd (1 Petr. 3:15). Bereid zijn en in staat om antwoord te geven aan je ongelovige buurman of collega, wanneer die je vragen stelt. Echt kerk durven zijn, gehoorzaam aan Gods Woord en met een heldere belijdenis. Een uitstraling hebben, waar de mensen misschien vreemd van opkijken.

Waarom? Misschien niet eens zozeer omdat je alles anders doet. Wel omdat je doen en laten gestempeld wordt door hoop. Ja, dat is het kenmerkende verschil. Mensen zonder geloof typeert de Bijbel als mensen zonder hoop. De christenen in Efeze herinnerden zich dat maar al te goed. Een leven zonder God was hopeloos. Door de verkondiging van het evangelie waren hun ogen opengegaan. Gods roepstem wekte hoop. Echte hoop (Ef. 1:18; 2:12)

Genotzucht; individualisme; autonomie: wat ademt het allemaal zelfredzaamheid. Hopeloos, want je bouwt op jezelf. Het is zo wankel, onzeker en kortzichtig.

Ons geloof is hoop op Góð (1 Petr. 1:21). En in ons leven mag dat doorstralen. En dat zal steeds meer een uitdaging worden. Wat stralen wij uit? Wij leren te roemen in de hoop op de heerlijkheid bij God. Die hoop zal een mens niet beschaamd laten staan (Rom. 5:2,5).

De pijn verzacht

Bijtende spot doet zeer. De HERE laat het gebeuren. Hij heeft nog geduld. Misschien nog wel 120 jaar. Er is nog tijd voor bekering. Het evangelie klinkt; de hamer tikt door; de ark groeit met de dag.

Gods stem verzacht de pijn: 'hoedanig behoort u te zijn in heilige wandel en godsvrucht, vol verwachting u spoedend naar de komst van de dag van God. ... Wij kijken uit naar een nieuwe aarde, waarop gerechtigheid woont' (1 Petr. 3:11-13).

Zo op het oog lijkt alles bij het oude te blijven. Niets nieuws onder de zon. Gelovigen weten beter. Ze laten zich niets wijs maken. Ze houden hun ogen open en kijken verlangend uit. Onze Heiland kan er zomaar zijn. Misschien wel over 120 tellen. Gelovigen zijn wijs met de werkelijkheid van God.

Vragen voor de bespreking

1. Je kunt de wederkomst voor je uitschuiven door eerst nog een massale bekering van Israël af te wachten. Je kunt ook de terugkeer van Jezus wegschuiven door eerst nog andere dingen te willen zien gebeuren. Mag dat? Of is dat egocentrisch?
2. Hoe leeft u er zelf mee dat Jezus Christus elk moment terug kan zijn? Bestaat er verschil tussen waakzaam en voorbereid zijn op zijn dag en voorbereid zijn op je eigen sterfdag?
3. Mag je naar de wederkomst verlangen vanwege de ellende in deze wereld of het lijden dat je zelf moet doormaken? (Zie bijv. Rom. 8:18v; Hebr. 11:32v.)
4. Wat vindt u van de manier waarop wij als christenen onze eigen tijd beproeven en daarop reageren? Waar herkent u uzelf het meest in: in hechten of in vechten?
5. Wie het woord 'hoop' in de concordantie opzoekt, ontdekt dat hoop in de Bijbel vrijwel altijd betrekking heeft op wat God ons in de toekomst belooft: onze hoop oriënteert zich op God en de heerlijkheid straks. Mijn stelling is: de christelijke hoop maakt ons leven totaal anders in vergelijking met ongelovigen.
 - a. Herkent u dat bij uzelf?
 - b. Hoe geef je dat vorm tegenover autonomie, individualisme en genotzucht?
 - c. Hoe draag je dat uit naar ongelovigen?
6. Hoe ontwikkel je in je eigen tijd gemeenschapszin? En hoe stimuleer je elkaar bij de levensheiliging?
7. Bij de hieronder aangegeven literatuur staan vrijwel alleen maar boeken die schriftgegevens uitleggen en verwerken. Ik kon moeilijk boeken of artikelen ontdekken, die de vraag aan de orde stellen hoe je je vandaag als christen opstelt in je eigen cultuur. Ligt dat aan mij of heeft dat misschien een andere oorzaak?

Literatuur

K. Dijk, *Over de laatste dingen* (3 dln), Kampen 1951.

J. Hoek, *Voorbij de dood*, Zoetermeer 1996.

J. Hoek, *Nabij de toekomst*, Zoetermeer 1997.

R. Timmerman, *Eeuwig leven*, Barneveld 1992.

J. Wesseling, *Uitzien naar Jezus*, Barneveld 1996.

Noot

1. Johannes schrijft dat, nadat hij eerst geschreven heeft dat de mentaliteit van deze wereld van voorbijgaande aard is (1 Joh. 2:12-17). De begeerten van de ogen (willen bemachtigen wat je ziet), van onze zondige aard en van een hoogmoedig leven zonder God domineren het leven van veel mensen. Maar zo'n leven loopt zonder twijfel dood.